



Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 1. De electione Pontificis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

Pontificis extollunt super omnia humana, ut in Reges, Principes, & universos subditos absolutum à Christo habeat imperium: huiusmodi malitiosè deprimunt, ut nec supremam Spiritualem, nec ullo modo temporalem iurisdictionem agnoscant. Ut faciliter decido, adit Doctorem Ecclesie distinctio, qui docent, summum Pontificem non esse Deum, sed Vicarium Dei in terris, & successorem D. Petri: habere à Deo supernaturaliter potestatem ordinis, & iurisdictionis in regimine ecclesie militantis: habere etiam per assignationem Dei decimas frugum, & per donationem Principum sæculatium provincias, feuda, civitates, bona, & hereditates diversas, immunitates & privilegia, ut in tanta sublimitate secundum leges politicas statui suo cum honore præesse & ab iniuriis defendere possit. Qui plura volet, consulat Ecclesie Catholice Theologos, & hauriet sufficientissimam intelligentiam. Ita *Ferdin. ab Efferen. V. Baron. in Not. Martyrol. ad diem 9. April. Templo Iud. l. 2. c. 1. Moscon. l. 1. c. 1. Fr. Leo l. 1. c. 1. Bellarm. de Pont. l. 2. c. 31. Valent. in Anal. Fidei l. 7. c. 11. Lorich. in thesan. V. Papa. pag 1489. Becan. Opusc. de Pont. V. T.*

§. I.

De electione summi Pontificis.

I. **P**ETRUM sibi successorem nominasse Clementem testatur *Epiphanius heresi vigesima septima*, qui tamen non acceptavit usque post Lini, & Cleti obitum. Unde colligi videtur nulla electione opus esse, nisi fortè antecessor nullum no-

minarit. Verum Ecclesie praxis contrarium docet, secundum quam huc usque electi Pontifices fuerunt, *V. Barb. in c. si Petrus. 8. q. 1.* sed non una forma, modoque, ut accuratè declarat *Card. Bellarm. l. 1. de Cler. c. 7.* Apostolorum, inquit temporibus in scio populo Pastores eligebantur: deinde adhibitus est populus ad testimonium ferendum de eligendis, usque magis diligenter suos Pastores, non nisi quos voluissent, ordinati sunt. Tandem in quibusdam locis obtinuit, ut jus Suffragii usurparet sibi. At postquam apparuit confusio, sublatà electione & Suffragio remansit solum ius testimonii ferendi. Accidit deinde, ut propter hostes suos patrocinio Imperatorum Ecclesia indigeret: quocirca permissum est Imperatoribus, ut cum clero summum Pontificem nominarent. Constat Iustinianum Seniore nonuisse creati Pontificem sine approbatione sua, quod servatum est usque ad Constantinum IV. qui iuri prædecessorum suorum cessit, teste *Platina Adrianus 1. idem ius Carolo Magno tribuit, & Leo VIII. Ottoni primo*, ut liquet ex *c. Adrianus D. 63. & Can. in Synodo.* Cui iuri mox renunciavit *Ludovicus Caroli M. filius. & Otto ipse c. Ego Ludovicus D. 63. & c. Constitutio ead. dist. Bellarm. in Apolog. con. Reg. Angl. c. 6.* His politis dubium est, quis modus eligendi Pontificem optimus videatur?

II. Modus eligendi Pontificem per solos S. R. E. Cardinales optimus videtur, ut patet consideranti omnes modos electionis possibiles. Vel enim eligit tota Ecclesia, quod impossibile est, vel soli & omnes Clerici, quod etiam impossibile, & multò minùs de laicis dici potest, vel aliqui

aliqui ex Clero, & aliqui ex populo, & fiet ingens confusio. Vel denique Imperatori, ut olim, relinquatur, quod tam est inconueniens, quam si Imperatoris electio Clericis committeretur. Superest igitur supremus Ecclesie Senatus ex omni gente & natione delectus, qui quod Ecclesie statum optimè norint, scire possunt, quæ personæ aptiores sint. Accedit ad confirmationem experientia. Etenim ab Anno millesimo centesimo septuagesimo nono usque huc omnes Pontifices à Solis Cardinalibus electi sunt iuxta Decretum Alexandri III. promulgatum in *Conc. Lateran.* ut habetur in *c. Licet de elect.* ex quo simul colligitur, antè id tempus à Cardinalibus factam electionem esse, quia tantum determinat, duas Cardinalium partes requiri & sufficere, ut qui sic electus fuerit, legitimus Pontifex habeatur. *V. Barb. de potest. Episc. Par. 1. tit. 1. c. 1. n. 12. Baron. An. 526. 555. Et alibi. Tholof l. 15. c. 3.*

III. Si, quod fieri non repugnat, vel prædictus modus mutaretur, vel Cardinalium Collegium omnino periret, ius electionis vel ad Concilium generale, vel ad Clerum Romanum, & vicinos episcopos, aliis non contradicentibus devolueretur. De Concilio generali manifestum est, quia totam Ecclesiam representat. Posset igitur congregari tunc & vel ab illo eligi Pontifex, vel committi certis personis: non nisi Romano Clero, & vicinis episcopis putat committendam *Bellarminus*, tum quia ab iisdem ad Cardinales translatum ius est, tum quia antiquissima consuetudo habet, ut episcopum tam Romanum, quam alios eligant episcopi vicini. Nec unquam auditum est, quod

Archiepiscopi, & episcopi totius orbis convenirent ad electionem summi Pontificis, nisi in casu, quo dubitatur, quinam sint legitimi electi. Hoc enim dubium à Concilio generali explicandum est, ut factum in *Conc. Constantensi. V. Anton. Peregrinum l. 1. de iuribus Episcopi pag. 19. Az. II. l. 4. c. 2. Q. 11.*

IV. Cæterum Pontificis maximi electio quatuor modis institui potest, quorum primus est per viam Spiritus sancti. Secundus per Compromissum. Tertius per scrutinium. Quartus denique per accessum. Electio per viam Spiritus sancti facta dicitur, quando is, qui à Decano sacri Senatus primò rogatus sententiam, se prætermisissis omnibus aliis NN. ob singularem virtutem, & prudentiam dignum iudicare summo Pontificatu dicit, & maior pars electorum, id est, ex tribus partibus duæ mox assentiuntur. Compromissum est, quando tribus ex omni numero potestas sit deligendi Pontificem: quibus integrum est vel ex suo numero unum vel quemlibet alium nominare. Illorum potestas ad certi extinctionem usque durat: quo facto mortua ipsorum vox censetur pro electione præsentis, & scripto comprehensa servatur. Scrutinij praxis usitatior est, cuius hic modus In Scheda singuli eius, quem eligunt, nomen scribunt. Decanus Sacri Collegii primus ante arata prostratus divinum auxilium brevi oratione implorat, tum electionis Schedam in calicem altari impositum mittit, quem detegit primus ex Diaconis Cardinalibus ac claudit, singulis per ordinem importantibus suffragium suum. Datis hoc modo sententiis ad dextram altaris recipiunt se. Porro plurimum aliquando

Y nomina

nomina inscribuntur, qui Pontificatu digni videantur, ita ut non tam electio, quam propositio videatur. Absentium nomina extrinsecus scribuntur, intus verò presentium.

His ita peractis, suo quisque loco residet habens ante se atramentum, & calamum, omniumque Cardinalium nomina ordine descripta sine titulis, & qualitatibus. At primus Cardinalium episcoporum, & primus Cardinalium Diaconorum calicem aperit, Schedas fortuito extrahunt, quas primus Cardinalium Diaconorum dum legit, reliqui omnes notam apponunt ei, qui promulgatur. Perlectis omnibus in totumque numero, qui superat, electus legitime sentetur, & clara voce promulgatur. Cum paria suffragia sunt, per accessum electio tentatur, quo etiam deficiente receditur, quasi re infecta. Neque enim nisi unum Scrutinium pro die admittitur. Sequenti die ad electionem redeunt servatis eisdem ritibus. Si trinis vicibus non absolvant, subtractione cibi puniuntur. Si contingat unius alicuius suffragium deesse, & per accessum supplere velit, accedens ad electum dicit *Ego accedo ad Reverendissimum Dominum meum, N. cum quo facio Papam.* quo facto sacri Collegii Decanus eligit eundem, & consentum ipsius requirit. Obtenuto illo congratulatio fit, & ad thronum deducitur, annulo piscatoris ornatur, nomen exquiritur: ac tandem ea, quæ à Cardinalibus ante electionem decreta sunt, confirmat, & obsignat. *Azor Par. II. l. 4. c. 5. Q. 11.*

V. Pontifex electus, si episcopus non sit, à Cardinale Ostiensi consecratur, si

verò Episcopus sit, alia consecratione non indiget, sed maiorem iurisdictionem recipit. Quod insignia atinet, baculo non utitur. *Extra c. Vn. de sacra unct.* tum propter historiam, tum propter mysticam significationem. Propter historiam S. Mattialis, vel Materni, inquam, ad quem resuscitandum S. Petrus baculum misisse creditur, quem non relatum, sed Trevini asservatum tradunt. Mystica significatio in eo consistit, quòd baculus significat potentiam ab aliquo acceptam, & necessitatem attrahendi oves, vel subditos. Ideò enim curvus superòs est. Pontifex autem, neque ab alio præterquam Deo potestatem accipit, neque attractionis opus habet, quia omnia illi subiecta sunt. Aliquando mitram fert, aliquando Coronam, quæ triplex, & regnum vocari solet in signum imperii, seu potestatis, ut *Innoc. III. ait in Serm. 1. De festo S. Silvestri,* cui *Constantinus* Imperator coronam ex auro, & gemmis pretiosissimis obtulit. Decretum Constantini extat apud *Leonem IX. in libro adversus presumptiones Michaelis c. 13. & in Actis B. Silvestri.* Dicunt aliqui, à Papa coronam triplicem gestari, ut cognoscant omnes, illum habere potestatem in superos, medios, & inferos, Cælum, Mundum, & Tartarum: quòd cum gratia salis accipiendum, nè piorum aures offendat. Superos honorat, declarando beatos, & canonizando: constitutos in Purgatorio iuvat per indulgentias, & suffragia: eorum, qui adhuc in via sunt, propriè Pastor, & Iudex est. Triplex igitur ei potestas competit, Ordinis, iurisdictionis spiritualis, & iurisdictionis temporalis.

poralls, cuius rei Symbolum ut triplex corona dicatur, nihil alienum est. *V. Durantum l. 2. c. 9 n. 36. Ioseph. Stephanum de coron. Pontif.*

VI. Pontifex legitime electus non indiget confirmatione aliqua, quia Superiorem inter homines non agnoscit, sed potestatem suam à DEO immediatè accipit. Potestatem seu iurisdictionem ecclesiasticam dico, quam qui omnibus Episcopis immediatè à Christo communicari sentiunt, à fortiori de summo Pastore, & Episcopo concedent, nisi iidem testimoniis, quibus S. Petri confirmatur auctoritas. *Matth. 16. Tibi dabo claves regni caelorum. Ioan. 21. Pasce oves meas.* Nam si successoris pars iurisdictionis, & auctoritas est, sequitur, eandem Petri, & Pontificis potestatem esse, & à Christo immediatè communicari. Cuius rei figura in Moyse fuit, quem Deus ipse ordinavit duces populi: cumque non sufficeret tantæ multitudini 70. seniores additi sunt, quibus ex Spiritu Moysis Deus tribuit virtutem, non quod minueret in Moyse illam, sed ut ostenderet, in illo plenitudinem potestatis tanquam supremo capite residere, aliis inde partem esse attributam: quod nunc etiam in episcopis contingit, qui à summo Pontifice accipiunt potestatem suam, ut pluribus explicat *Card. Bellarm. l. 4. de Pont. c. 24. Thom. Bozius l. 18 c. 6. Barb. in cap. In nomine Domini Dist. 23. Et de potest. Episc. Par. 1. tit. 1. c. 1. Azor II. l. 30. c. 3. Q. 13. Piafec. par. 2. c. 1.*

VII. Contra Pontificem electum excipi potest crimen hæresis, si notorium sit. Ita colligimus ex *c. si Papa Dist. 40. Constituit. Insi II. in Conc. Lateran. Sess. 5.*

Cum iam divino &c. Item Reg. Iur. 71. in 6. Qui ad agendum admittitur, est ad excipiendum multò magis admittendus. Adde rationem. Pontifex in manifesta hæresi deprehensus ab Ecclesia, seu Concilio Generali accusari, & damnari potest, vel, ut quorundam opinio est; minimum declarari potest, hæreticus, & incapax summi Pontificatus. Ergò multò magis in electione contra illum excipere licet, si manifestus hæreticus sit. Abb. Gofr. Francus in c. Licet de elect. Moscon. l. 1. p. 1. c. 2. Azor II. l. 4. c. 5. Q. 7. Barb. Collect. Decis. Apost. num. 131. Silo. num. 4.

Aliorum criminum alia ratio est. Inficiunt, non abiiciunt. Quamobrem si Simonia, luxuria, crudelitate, aut alio simili morbo laboret Pontifex, orationibus apud DEUM primò iuvandus erit: monendus deinde ut in viam redeat, & mores officio suo dignos induat. Denique, si contumax appareat, Concilio indicto de corrigendo, vel tollendo agendum erit. *Silo. V. Papan 4. Bellar. l. 2. de Conc. c. 18. & 19. Anton. Peregrin. l. 1. de iur. Fiscip. 20. Barb. in c. si Papa D. 40. Azor II. l. 4. c. 7. Q. 4. dicens communem sententiam esse & omninò tenendam.*

VIII. Pontifici licet renunciare & abdicare se Pontificatu. *c. 1. de renunc. in 6. ubi Bonifacius VIII. ait Celestinus Papa V. statuit & dectevit, Romanum Pontificem posse liberè resignare. Quod statutum ne per temporis cursum oblivioni detur, aut dubitari iterum contingat, inter Constitutiones alias ad perpetuam memoriam duximus redigendum. Causa resignandi potest esse, impotentia virium, & insufficientia ipsi*

maximè perspecta, vel etiam solitudinis, & tranquillioris vitæ amor. Vnde legimus, quatuor PP. resignasse, Clementem I. Cyriacum Marcellinum & Cælestinum V. licet non ex iisdem causis quemadmodum *Azor declarat t. 2. l. 4. c. 6. Comitof. l. 1. Q. 100.* At cui resignabit, inquis? Respondent aliqui in manus Cardinalium resignare, quia illorum suffragiis electus est: sed hi ipsius Pontificis superiores non sunt. In manibus Dei, alii dicunt, à quo immediatè accipit potestatem. Melius dicitur. Vbi superior non est, renunciationem nullius in manus fieri: & sufficere, si summus Pontifex potestatem, & iurisdictionem suam dimittat, declarando, vel coram Cardinalibus, vel aliis fide dignis testibus, se deinceps uti potestate sua nolle, eamque hic, & nunc relinquere, & abdicare. *Silo. n. 3. Pelagius de plan. eccl. l. 1. c. 18. Azor l. cit. Vivian in Ration. l. 1 p. 264. Alagona Comp. p. 91. Barb. in c. 1. de renunc. in 6. Comitof. l. 1. Q. 100. Lancell. l. 1. tr. 19 Moscon. l. 1. par. 1. c. 2. Anto. Peregrinus de iure Fisci l. 1. p. 35. Tuschus Conclus. 48. Alexand. Consil. 224. l. 6. Zabbar. Consil. 150.*

§. II.

De potestate Spirituali Pontificis.

Iosephus Stevanus *l. de adoratione pedum c. 8.* summo Pontifici convenire tradit sequentia.

1. Quòd solus possit deponere episcopos, & reconciliare.
2. Quòd absentes deponere possit.
3. Quòd Legatus illius omnibus Episcopis præsit in Concilio.

copis præsit in Concilio.

4. Quòd Soli illi liceat pro necessitate novas leges condere, novas plebes congregare: de Canonica Abbatiam facere, & è contra: divitem Episcopatum dividere, & inopes unire.

5. Quòd solus uti possit insignibus imperialibus.

6. Quòd solius Papæ pedes cuncti principes deosculentur.

7. Quòd liceat illi Imperatores deponere.

8. Quòd possit de Sede in Sedem, cum necessitas exigat, Episcopos mutare.

9. Quòd de omni ecclesia, quando-cunque voluerit, possit clericum ordinare.

10. Quòd ab illo ordinatus aliis ecclesiis præesse queat, sed non militare, & quòd ab alio Episcopo non possit Superiorem gradum accipere.

11. Quòd nulla Synodus absque præcepto eius nominari potest generalis.

12. Quòd illius sententia à nemine retractetur.

13. Quòd à nemine iudicari debeat.

14. Quòd nullus audeat condemnare illum, qui ad Sedem Apost. appellavit.

15. Quòd maiores causæ cuiusque ecclesiæ ab illo debent iudicari.

16. Quòd Romana Ecclesia nunquam erravit, nec errabit unquam.

17. Quòd illius præcepto, & licentiâ subiectos liceat accusare.

18. Quòd absque Synodali conventu possit episcopos deponere, & reponere.

19. Quòd à fidelitate iniquorum subiectos possit absolovere.

20. Quòd solus dicatur Universalis.

Ita Stevanus.

Non